

A fekete sereg

Egyszer volt, hol nem volt, amikor még az igazságos Mátyás nem a mesékben volt, volt egyszer egy fekete seregünk. Talán ennek révén lelt hazára Himnusunkban is: S nyögte Mátyás bús hadát / Bécsnek büszke vára. A bús had föltehetően a sereg feketeségére utal, bár vannak lexikonok, amelyek úgy tudják, csak a vezérük lehetett fekete.

Vörös hadsereg is volt, nem nekünk, hanem a nagy testvérnek. Itt meg, azt hiszem, ideológiában fürdették meg, azért lett vörös. Honvédként szerveződött, hódítóként múlt ki a maradéka. Hazánkat negyvenhét esztendőig lakta meg, most van tizenöt éve, hogy elhagyott bennünket. Laktanyáik mostanáig mementóként meredeznek. Ahol sereg van, ott ellenség is van, győzelmek is vannak, ezeket én tehát nem szeretem. Nincsen győzelem véráldozat nélkül, egyik oldalon is, másikon is emberek vesznek. A szóban forgó mostani fekete sereg azonban nem fegyverrel küzd, csak élni akar.

Mentünk a minap, végig a Kálvária sugárúton. Alkonyodott éppen, de a sötétséget még fokozta, hogy az eget fekete varjúcsapat borította be. Minden télen sokat látni belőlük, madarászok talán már tudják is, honnan jöttek, de ennyit én együtt még nem láttam. Előző héten a Bohr-elméletet is érintette egyik igen okos előadásunk, és azon szó esett a tiszai galambok emberi ésszel föl nem fogható csapatos surranásairól, meg a csonttollú madarakéről is a Dóm téren, de ehhez képes azok csak kisdobosok lehetnének. Vagy kiscserkészek?

Gondoltam is, látván az áradatot, most álljatok elő, madár-számlálók. Tiétek a kisebbik Kossuth-díj, ha csak saccolni tudjátok is, hányan lehetnek. Mondom, alkonyodott már, lent is, fönt is, és olyan szorosan röptek egymás mellett, könnyen elsodorhatta volna egyik a másikat, ezek a köröket és kanyarokat is olyan testületi összeforrottsággal röpték, bizony mondom, az emberi tömegek halálos egymást taposása hozzájuk képest állati óskóosz. A madárvilág egyetlen légi balesetéről sem kapunk hírt.

Ketten ültünk egy kocsiban, és igen fontos adalékokkal egészítettük ki addigi ismereteinket. Ha a miénknél jóval nagyobb ország összes varjúja ide költözött, maradt belőlük otthon egyáltalán? És ha ezek napkeltevel elindulnak eledelet keresni, képesek föltakarítani az egész várost, meg kiszedni a fele vetést. Egyik haszon, a másik kár. Varjú mondja, kár! Hess, madár!

Azon is elámulgattunk, hogy a temető fái legalább annyi ült már, amennyi fönn keringett. És mind a fák hegyén, a lehető legvékonyabb ágakon. Mintha az ott lakozó emberi gyászt egészítenék ki. Egészen biztos, hogy percekben belül a többinek is éjjeli szállást kellett találnia, de sötétben hogyan látták meg a vékony gallyakat? Mert az egészen biztos, hogy egy se száll mellé.

Emlékezetből mondom, micsoda kányacsaták történnék költés idején azok között, amelyek tavaszt érezvén nem vonulnak vissza, hanem kis hazánkat tekintik édes szülőföldjüknek! Pedig választási időszak az is, a párválasztási kampány dühe az egeket nyaldossa. Rokonmadár a holló, és tudjuk róla, holló a hollónak nem vőjia ki a szemét, föltehetően ezek is hadakoznak majd, ahogy hadakoztak tavaly is, de az ádáz küzdelmet mind elfelejtették. Mindenesetre az éjjeli honszerzésben a legteljesebb demokráciát példázák.

Szemindrium keretében meghívnom temetői madárlesre az országgyűlések szövezeit, vészt károgo pártállásra tekintet nélkül.

H. D.

Fábiánsebestyéni asszony játszott és nyert az Áll az alku című műsorban

Wernerné másfél milliója

Werner Györgyné autvásárlásra költi a pénzt

Fotó: TV 2, Áll az alku

Életében először szerepelt nyilvános játékon a szentesi születésű Werner Györgyné – és másfél millió forintot nyert. A TV 2 Áll az alku című műsorának játékosaként úgy emlékszik a forgatásra, mint egy fantasztikus kalandra. A felvétel előtt egy balesetben összetört az autója az M5-ösön – ő sértetlenül úszta meg a balesetet. Most kocsira költi azt a pénzt, ami a nyereményből az övé.

A TV 2-n futó műsor minden adását nézte eddig Werner Györgyné. A fábiánsebestyéni asszony azt mondja, a játékosokkal együtt szorított korábban is a minél magasabb összegű nyere-ményért, aztán egyszer támadt egy gondolata: ő is megpróbálná. Az interneten jelentkezett a felvételre, következett egy telefonhívás a TV 2-től, majd egyszer csak ott találta magát a stúdióban. A felvételi beszélgetés után a műsor készítői úgy döntöttek, hogy játékra hívják Bettit, aki ekkor szerint táncra perdült örömben.

A három felnőtt gyermek édes-anya óriási élménynek nevezi a forgatás perceit, amikor kiderült,

hogy a gép kisorsolta, vagyis valóban játszhat.

A műsorban mindenki kedves mindenkivel, a forgatási szünetekben szól a zene, a műsorvezető jelenlétében igazi vidámság uralkodik a stúdióban, a játékosok egymásért is szorítanak. Fantasztikus a hangulat, ez önmagában elég ahhoz, hogy jól érezze magát ott bárki, a nyeremény csak hab a tortán – mondja.

Néhány perc alatt sokkal több hatás éri a játékosokat, mint a mindennapi életben, hiszen egyszerre úgy érezhetik, kitáru előtük a világ, és övék lehet az igazán nagy összeg, amitől sok szempontból átalakulhat az életük. Másiklönben viszont, amikor kiderül,

hogy elveszett tíz- vagy húszmillió forint, akkor érdemes nem této-vázni, és elfogadni a bank ajánlatát – taglalta tapasztalatait Betti. A szentesi születésű hölgy a kockázatot választotta: remélte, hogy hazavihet egy halom pénzt, de másként fordult a szerencse. Másfél millió birtokában mégis Gundel Takács Gábor nyakába borult. Az Áll az alku új variációjában a kiáltozott nyereménynek csak a fele a műsorban szereplő játékosoké, a másik felét a telefonos játékosok kapják, ezt a műsorvezető el is mondja az adás elején. Így Betti tulajdonképpen csak 750 ezer forintot kapott, melyből tisztes polgárként még adózik. A nemrégiben felvételtől sugárzott adást a család együtt nézte meg, közben egyre csak csörögtek a telefonok: az ország minden részéből régi jó barátok, volt kollégák, ismerősök hívták a nagymamát. Azt mondták: szurkolunk neked!

BLAHÓ GABRIELLA

CSODÁK A CSALÁDBAN

Werner Györgyné elmondta, hogy még a játék felvétele előtt, január 25-én autóbalesetet szenvedett: az M5-ös úton a mögötte haladó gépkocsi nagy sebességgel behajtott. Az ő autója háromszor megpördült, a szalagkorlátnak ütközött, az alvára meghajlott, szétroncsolódott – egy szóval, a kocsi totálkáros lett. Betti viszont sértetlenül szállt ki a roncsból, ami szinte csoda. Új kocsit kell vennie, így nem kérdés, hogy mire költi a nyert összeget. Ha ötvenmilliót vihetett volna haza, akkor is volna helye a pénznek, hiszen három felnőtt gyermeke és négy unokája van. György nevű fiának két fia van, György és Richárd, Pálma is két fiúnak adott életet: Ede és Ervin szintúgy Szősi mamának szólítja a derűs asszonyt, aki egyébként soha nem veszíti el a jókedvét. Bernadett nevű lányára is büszke, aki most egyetemi tanulmányokat folytat Belgiumban.

Fenyvesi István köszöntése

MUNKATÁRSUNKTÓL

Ma köszöntik születésnapja alkalmából a 75 éves Fenyvesi Istvánt a Szegedi Tudományegyetem Szláv Intézete és a tanárképző főiskolai kar orosz nyelv és irodalom tanszékének munkatársai. Fenyvesi István több mint három évtizedes felsőoktatási működése az orosz irodalom, valamint az orosz nyelv stilisztikai oktatásával kapcsolódott össze. Ő állította össze a szakmai berkekben is elismerést kiváltó első magyar-orosz – orosz-magyar szlengszótárt, mely nélkülözhetetlen segítség a posztmodern irodalom tanulmányozásához.

Önök kérték

MUNKATÁRSUNKTÓL

Önök kérték címmel magyarnóta- és operettéldutánt rendez a Magyarnóta-szerzők és Énekesek Dél-magyarországi Egyesülete vasárnap 16 órától a Szegedi Ifjúsági Házban. A műsort a nézők kérései alapján állították össze. Fellép Kovács Zoltán operatőres, Kismárton Ilona, a Szegedi Nemzeti Színház éneke-se, Jarosiewicz Margit, Lévai László, bronzkoszorús nótaénekes, Antal Imréné, Gyuris Imre, Fejes Sándor, Fodor Károly, Ódry Zsuzsa, Papp Lajos és Polgár Gábor. Kísér: ifj. Csicsó Győző és cigányzenekara.

Szent-Györgyi Albert-díjat kapott Penke Botond

Az Alzheimer- és a Parkinson-kórt kutatja

Penke Botond kollégáival az Alzheimer-kórban szenvedőkért dolgozik

Fotó: Schmidt Andrea

Három szegedi professzor is Szent-Györgyi Albert-díjat vehetett át az oktatási minisztertől a magyar kultúra napján. A kitüntetettek bemutató sorozatunkban most Penke Botond akadémikusról rajzolunk portrét, aki munkatársaival többek között az Alzheimer- és a Parkinson-kór megelőzését, gyógyítását kutatja az egyetem Orvosi Vegytani Intézetében.

Penke Botond Szatmárcsékén nőtt fel, tanárai már gyermekkorában megszerették vele a biológiát és a kémiát. – Pedagóguscsaládból származom, ezért úgy gondoltam, én is tanár leszek, csak azt nem tudtam eldönteni, hogy biológus vagy kémikus – vallotta be a professzor, aki végül az ELTE biológia-kémia tanári szakán végzett 1965-ben. – A biológiát mindig nagyon szerettem, de inkább a kémia módszertanát tanultam meg. Így olyan kémikus lett belőlem, aki a biológusokkal is nagy-szerűen szót tud érteni.

A professzor 16 évig vezette az Orvosi Vegytani Intézetet. Irányítása alatt létrejött egy kutatócsoport, amelynek a memóriazavarokkal járó betegségek – elsősorban az Alzheimer-kór és a Parkinson-kór – a kutatási területe. A tudományos iskola munkájában sok különböző területen dolgozó szakember részt vesz, a gyógyszerkutató vegyésztől a számítógépes fizikusig. – Részben a betegség kialakulását, az okokat kutatjuk, de megpróbálunk a korai felismerésért, illetve a gyógyszerézésért is tenni valamit. Ha csak annyi-

ra le tudnánk lassítani az Alzheimer-kórt, hogy megállna a beteg romlása, el tudná látni önmagát, fölismerné a rokonait, hazatalálna a boltból, már az is óriási dolog lenne. Úgy gondolom, a legkellemetlenebb dolog, ami egy embert érhet, ha úgy hal meg, hogy előtte évekig teljesen zárt világban él, mert semmilyen új emléke nem marad meg. Ezeken a betegeken szeretnénk segíteni – beszélt munkájáról Penke Botond, aki jelenleg az 55 kutatócsoport munkáját összefogó neurológiai tudásközpont koordinátori feladatait is ellátja.

A Szent-Györgyi Albert-díj meglepetésként érte a professzort. – Egy debreceni barátom jelezte, hogy január 23-án ne menjek sehová, mert ez nagy nap lesz az életemben – mondta mosolyogva az egyetemi tanár, aki akkor még nem tudta, miért a titokzatos bejelentés. – A kitüntetés előtt két héttel aztán kaptam a minisztériumtól egy levelet, hogy a Néprajzi Múzeumban díjat vehetek át.

FAZEKAS GÁBOR

KÍSÉRLETEK A KONYHÁBAN

Penke professzornak kutatói munkája mellett kevés ideje marad kedvteléseire. – Régebben rendszeresen jártam síelni, és minden évben elmegyek a barátaimmal evezni, hegyet mászni – sorolta hobbjait az egyetemi tanár. – A legjobban azért főzni szeretek, a családom nagy öröme. A konyhában is az a legérdekesebb, hogy lehet a fűszerezéssel kísérletezni. Ez persze éppen olyan, mint egy kémiai kísérlet: vagy sikerül, vagy nem.